

T.C.
AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

ACELE

Sayı : E-72079556-610-23004558
Konu : Soru Önergeleri (7/39046-7/40605)

7/39046 GK 90
7/40605 GK 112

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : a) 23.01.2026 tarihli ve 1785152 sayılı yazınız.
b) 24.02.2026 tarihli ve 1805220 sayılı yazınız.

İlgi yazı ekinde alınan İstanbul Milletvekili Sayın Nimet ÖZDEMİR tarafından Bakanlığımıza yöneltilen 7/39046 ve 7/40605 Esas Numaralı yazılı soru önergelerine, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99 uncu maddesi uyarınca hazırlanan cevabi yazımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Mahinur ÖZDEMİR GÖKTAŞ
Bakan

Ek:

- 1 - 7/39046 Cevap Metni (2 Sayfa)
- 2 - 7/40605 Cevap Metni (4 Sayfa)

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Doğrulama Kodu: 8FFB78B0-0BF4-4E89-9888-47DA92F3E0F6

Doğrulama Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr/ashb-ebys>

Eskişehir Yolu Söğütözü Mah. 2177. Sk. No:10/A Pk: 06510 Çankaya/ ANKARA
KEP Adresi : ashb@hs01.kep.tr

Bilgi için: Aynur İLHAN ÇAK
Sosyal Çalışmacı
Telefon No: (312) 705 73 30

İstanbul Milletvekili Sayın **Nimet ÖZDEMİR**'e Ait 7/40605 Esas Numaralı Yazılı Soru
Önergesine İlişkin Cevap Metni

Bakanlığımız tarafından çocuklarımızın ve gençlerimizin sağlıklı gelişimini temin etmek amacıyla; çocuklarımızın üstün yararı ilkesi doğrultusunda risklere karşı güçlü ve duyarlı nesiller yetiştirmek üzere koruyucu, önleyici ve destekleyici çalışmalar yürütülmektedir.

Bakanlığımızca çocuğa yönelik her türlü istismarla etkin mücadele edilmektedir. Hiçbir çocuğun istismara uğramaması için çalışmalarımız devam etmektedir. Çocuğun mağduriyeti ile ilgili Bakanlığımıza intikal eden herhangi bir bilgi veya ihbar anında değerlendirilmekte, çocuk ve ailesi hakkında derhal sosyal inceleme yapılmaktadır.

Yapılan inceleme sonucu çocuk ve aile, 5395 sayılı Çocuk Koruma Kanunu kapsamında ihtiyaç duyduğu koruyucu ve destekleyici tedbirler (*eğitim, sağlık, danışmanlık, bakım ve barınma tedbirleri*) çerçevesinde desteklenmektedir. Adli süreç yakından takip edilmekte ve davaya müdahil olunmaktadır.

Bakanlığımızca her ilde oluşturulmuş olan *Çocuklar Güvende Ekipleri* aracılığıyla farklı risk gruplarındaki çocukları korumaya yönelik tespit ve müdahale çalışmalarının yanı sıra izleme faaliyetleri de yürütülmektedir. Yapılan alan taramaları neticesinde çocuk ve ailenin uygun sosyal hizmet modeline veya destek ve yardımlara yönlendirilmesi sağlanmaktadır.

Bakanlığımız bağlı sosyal hizmet kuruluşlarında 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 4 üncü maddesinin (A) bendi kapsamında kadrolu, (B) bendi kapsamında sözleşmeli, (D) bendi kapsamında işçi statüsünde personel görev yapmaktadır. Bu kapsamda 2026 Şubat ayı itibarıyla 3.199 Sosyal Çalışmacı, 2.134 Psikolog ve 920 Çocuk Gelişimcisi olmak üzere toplam 6.253 mesleki personel görev yapmaktadır.

Bakanlığımız merkez ve taşra personel alımlarını kurumun ihtiyacı ve münhal kadro/pozisyon çerçevesinde planlamakta olup; alınacak personellerin nitelikleri kadro/pozisyon ve kurum ihtiyaçları göz önüne alınarak belirlenmektedir.

Öte yandan çocuk bakım kuruluşlarında görev alacak mesleki ve diğer personel ile kapasite durumuna göre istihdam edilecek personel sayısı 6 Eylül 2022 tarih ve 31945 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren *Çocuk Koruma Hizmetleri Planlama ve Çocuk Bakım Kuruluşlarının Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik*'in 14'üncü maddesinde yer almaktadır.

Koruyucu ve önleyici çalışmalar kapsamında çocukların korunması ve desteklenmesine yönelik faaliyetlerin bir bölümünü de eğitici, rehberlik edici ve farkındalık oluşturmaya yönelik faaliyetler oluşturmaktadır. Bu yöndeki çalışmalar ihtiyaçlar doğrultusunda çocukları, ebeveynleri, çocuklarla çalışan profesyonelleri, çocuklarla temas halinde olan tüm yetişkinleri ve nihayetinde toplumun genelini kapsamaktadır.

11. Kalkınma Planı kapsamında yer alan "*Erken çocukluk döneminden başlamak üzere çocuklara ihmal, istismar ve şiddet konularında farkındalık eğitimleri verilecek, çocukların yaşam becerileri güçlendirilecektir.*" tedbiri ve 12. Kalkınma Planı kapsamında yer alan "*Erken çocukluk döneminden başlamak üzere çocuklara ve ebeveynlerine ihmal, istismar ve şiddet konularında farkındalık eğitimleri verilecek, çocukların yaşam becerileri güçlendirilecektir.*" tedbiri doğrultusunda çocukların yaşam becerilerinin güçlendirilmesine yönelik kapsayıcı ve modüler eğitim programları hazırlanmaktadır.

Bu doğrultuda eğitim programının ilk aşaması olarak çocukların ihmal, istismar ve şiddetten korunması, iyilik hallerinin artırılması, sağlıklı gelişimlerinin desteklenmesi amacıyla 0-6 yaş aralığındaki çocukların ebeveyn/bakım verenlerine yönelik olarak “Çocukların Yaşam Becerilerinin Güçlendirilmesi ve Geliştirilmesine Yönelik Farkındalık Eğitim Programı” geliştirilmiştir. Program çocuk odağında geliştirilen; İhmal ve İstismarın Önlenmesi-Ebeveyn İçin Temel Bilgiler, Ebeveynlik, Gelişim, Duyarlı Bakım, Pozitif Disiplin ve Etkili İletişim, Günlük Rutinler, Dijital Ebeveynlik, Etkileşimli Rutinler: Oyun Oynama ve Kitap Okuma başlıklı modüllerden oluşmaktadır.

Ebeveynlerin bu konularda desteklenmesinin, sağlıklı aile ortamı oluşturma, çocukları ihmal ve istismardan koruma, çocuk haklarına saygılı olma gibi alanlardaki gelişimlerine katkı sunması hedeflenmektedir. Çocukların yaşlarına uygun gelişimsel ihtiyaçlarını anlamak, onlara güvenli bir ortam sağlamak ve sağlıklı iletişim kurmak, erken yaşta evliliğin önüne geçmek için kritik bir adımdır. Ebeveynler, çocuklarının duygusal ve bilişsel gelişimini destekleyerek onların özgüven kazanmalarına yardımcı olurken, aynı zamanda çocuk hakları konusunda bilinçlenerek erken yaşta evliliğin yaratabileceği olumsuz etkileri daha iyi kavrayabilmektedir.

0-6 yaş çocukların ebeveynlerine yönelik eğitim programı 6 Şubat 2023 Kahramanmaraş depreminden etkilenen illerimiz öncelikli olmak üzere sahada uygulanmaya başlanmıştır. Haziran 2025’den itibaren uygulanmaya başlayan eğitimle beraber Ocak 2026 sonu itibarıyla 2.994 ebeveyne eğitim verilmiştir.

Ayrıca programın 7–18 yaş grubu çocuklara ve ebeveynlerine hitap edecek şekilde genişletilmesine yönelik çalışmalar sürdürülmektedir. Bu kapsamda 7–18 yaş grubu için ebeveynlere, çocuklara ve akrandan akrana öğrenmeyi destekleyen eğitim modülleri hazırlanmaktadır. Hazırlanacak eğitim programında; çocukların korunması kapsamında ihmalden korunma, erken yaşta evliliğin önlenmesi, gelişim özellikleri, olumlu disiplin yaklaşımları, akran zorbalığının önlenmesi, sosyal ilişkilerin güçlendirilmesi, bağımlılığın önlenmesi, hayata hazırlık ve ebeveynlerin sorumlulukları gibi konular ele alınmaktadır.

Erken yaşta evlilik riski altında bulunan çocuklara yönelik çalışmalar, Türkiye Çocuk Hakları Strateji Belgesi ve Eylem Planı (2023–2028) kapsamında ele alınmaktadır. Söz konusu belge çerçevesinde çocukların korunma hakkının güçlendirilmesi, zararlı uygulamaların önlenmesi ve çocukların her türlü ihmal, istismar ve hak ihlalinden korunmasına yönelik farkındalık ve bilinçlendirme faaliyetleri yürütülmektedir. Strateji Belgesi ve Eylem Planı, Bakanlığımız koordinasyonunda hazırlanmış ve izleme süreci Bakanlık tarafından yürütülmekle birlikte; uygulama ve faaliyetlerin hayata geçirilmesinde Millî Eğitim Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı, Adalet Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı, yerel yönetimler ve ilgili diğer kamu kurum ve kuruluşları sorumlu ve ilişkili paydaşlar olarak görev almaktadır. Bu kapsamda erken yaşta ve zorla evlilikler, çocukların korunması gereken risk alanları arasında değerlendirilmekte; çocuklara yönelik hak temelli eğitim, bilgilendirme ve katılım çalışmaları gerçekleştirilmektedir.

Çocuk hakları kültürünün yaygınlaştırılması amacıyla 81 ilde faaliyet gösteren Çocuk Hakları İl Çocuk Komiteleri aracılığıyla yürütülen farkındalık ve bilgilendirme çalışmaları kapsamında; çocuk hakları, erken yaşta evlilik ve istismarın sonuçları gibi konularda eğitim ve bilinçlendirme faaliyetleri gerçekleştirilmektedir. Bu çalışmalar ağırlıklı olarak seminer, bilgilendirme toplantıları, rehber materyal paylaşımı ve katılım temelli etkinlikler şeklinde yürütülmektedir. Çocuk Hakları İl Çocuk Komiteleri tarafından 2025 yılında ülke genelinde

toplam 6.345 etkinlik gerçekleştirilmiş olup bu faaliyetler kapsamında 251.397 kişiye ulaşılmıştır.

Diğer taraftan kadına yönelik şiddetin önlenmesi amacıyla “şiddete karşı sıfır tolerans ilkesi” çerçevesinde yürüttüğümüz çalışmalar ilgili kamu kurum ve kuruluşları, üniversiteler, sivil toplum kuruluşları, uluslararası kuruluşlar ve özel sektörün iş birliğinde çok taraflı, çok yönlü ve bütüncül biçimde devam etmektedir.

Bakanlığımız tarafından Türkiye İstatistik Kurumu verilerine göre 16-17 yaş evliliklerin Türkiye ortalamasının üstünde olan illere yönelik “İl Eylem Planı” çalışmaları yapılmakta, İl Müdürlüklerimiz koordinasyonunda ildeki kamu kurum ve kuruluşlarının temsilcileri, üniversiteler ve STK’ların iş birliğiyle hazırlanan Erken Yaşta ve Zorla Evliliklerle Mücadele İl Eylem Planları hâlihazırda 29 ilde (Adana, Adıyaman Afyonkarahisar, Ağrı, Aksaray, Antalya, Ardahan, Batman, Bitlis, Diyarbakır, Edirne, Elazığ, Gaziantep, Hatay, Iğdır, İzmir/Kiraz, Kahramanmaraş, Kars, Kilis, Malatya, Mardin, Muş, Nevşehir, Niğde, Osmaniye, Siirt, Şanlıurfa, Van, Yozgat) yürürlükte. İl Eylem Planlarında bilinçlendirme ve farkındalık çalışmaları, kız çocuklarının güçlenmesi, erken yaşta ve zorla evliliklerin araştırılması, görsel ve/veya işitsel materyal hazırlanması, kız çocuklarının rol model kadınlarla buluşmalarının gerçekleştirilmesine yönelik hedef ve faaliyetlere yer verilmiştir.

6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun’un amacı incelendiğinde; şiddete uğrayan veya şiddete uğrama tehlikesi bulunan kadınların, çocukların, aile bireylerinin ve tek taraflı ısrarlı takip mağduru kişilerin korunması ile bu kişilere yönelik şiddetin önlenmesi amacıyla alınacak tedbirlere ilişkin usul ve esasların düzenlendiği görülmektedir. Ayrıca 6284 sayılı Kanun ile; dil, din, renk, medeni durum, tabiiyet ve engel durumu gibi herhangi bir ayırım gözetilmeksizin kadınların, çocukların ve aile bireylerinin şiddetten korunması hedeflenmektedir.

6284 sayılı Kanun’da “şiddet”; kişinin fiziksel, cinsel, psikolojik veya ekonomik açıdan zarar görmesi ya da acı çekmesiyle sonuçlanan veya sonuçlanması muhtemel fiiller ile buna yönelik tehdit ve baskıyı ya da özgürlüğün keyfi biçimde engellenmesini de içeren; toplumsal, kamusal veya özel alanda meydana gelen her türlü fiziksel, cinsel, psikolojik, sözlü veya ekonomik tutum ve davranış olarak tanımlanmıştır. Şiddet mağduru olan ya da olma ihtimali bulunan kişilerin yeniden şiddete uğramalarının önüne geçilmesi amacıyla Kanun’da koruyucu ve önleyici tedbir kararları düzenlenmiştir. Anılan Kanun’un 3 ve 4 üncü maddelerinde koruyucu tedbir kararları, 5’inci maddesinde ise önleyici tedbir kararları öngörülmüştür.

Ayrıca 5395 sayılı Çocuk Koruma Kanunu’nun “Koruyucu ve Destekleyici Tedbirler” başlıklı 5 inci maddesinde; çocuğun öncelikle kendi aile ortamında korunmasını sağlamaya yönelik danışmanlık, eğitim, bakım, sağlık ve barınma konularında alınacak tedbirlere yer verilmiştir.

Diğer yandan, 6284 sayılı Kanun ile; şiddete uğrayan veya şiddete uğrama tehlikesi bulunan kadınların, çocukların, aile bireylerinin ve tek taraflı ısrarlı takip mağdurlarının korunması ile bu kişilere yönelik şiddetin önlenmesi amacıyla gerekli tedbirlerin alınması görevi Bakanlığımıza verilmiştir. Aynı Kanun’un 20/2’nci maddesinde ise, gerekli görülmesi hâlinde Bakanlığımızın; kadınlara, çocuklara ve aile bireylerine yönelik uygulanan şiddet veya şiddet tehlikesi nedeniyle açılan idarî, cezaî ve hukukî her türlü davaya ve çekişmesiz yargı işlerine katılabileceği hükme bağlanmıştır. Bakanlığımızın davaya müdahilliği, davanın açılmasıyla birlikte mümkün olup; soruşturmanın gizliliği ilkesi gereğince soruşturma aşamasında yalnızca

soruşturma sonucunun Bakanlığımıza bildirilmesi talep edilmektedir. Bu kapsamda, Cumhuriyet Başsavcılıklarınca yürütülen soruşturma dosyalarında 6284 sayılı Kanun uyarınca davaya müdahillik hususunun değerlendirilebilmesi amacıyla, soruşturma sonucunun Bakanlığımıza tebliğ edilmesi talebiyle dilekçe sunulmaktadır. Soruşturma sonucunda dava açılarak iddianame düzenlenmesi hâlinde, Bakanlığımızca davaya müdahillik hususu değerlendirilmektedir. Kovuşturmayla yer olmadığına karar verilmesi durumunda ise, bu karara karşı itiraz edilip edilmeyeceği Bakanlığımızca ayrıca değerlendirilmektedir.

Bu çerçevede Bakanlığımız, 6284 ve 5395 sayılı Kanunlar kapsamında koruyucu, önleyici ve destekleyici her türlü tedbirin alınmasında etkin rol üstlenmektedir.

Soru önergesinde yer alan diğer konular, Adalet Bakanlığının görev ve faaliyet alanı içerisinde bulunduğundan Bakanlığımızca değerlendirilememiştir.